

plaats voor pleeggezinnen

Leesvoer

VERRIJK JE KENNIS OVER PLEEGZORG

DRAAIBOEK VOOR EEN NETWERKBIJEENKOMST VOOR PLEEGOUDERS

de NVP

Churchillaan 11 | 3527 GV Utrecht | 030-2931500
www.deNVP.nl | info@denvp.nl

Leesvoer

DE ACTIVITEIT IN HET KORT

Een leerzame bijeenkomst waarin je je kennis en ideeën over pleegzorg aanscherpt door samen een artikel of boek te lezen en te bespreken.

VOOR WIE IS DEZE ACTIVITEIT BEDOELD?

- Voor pleegouders die elkaar (regelmatig) opzoeken om als groep ervaringen uit te wisselen en met elkaar mee te leven.
- Voor groepen pleegouders die houden van nieuwe kennis en informatie.
- Groepsgrootte: vanaf ongeveer vijf personen.

WAT IS HET DOEL?

- Pleegouders doen kennis op over het gekozen onderwerp.
- Pleegouders scherpen hun mening aan.
- Pleegouders formuleren concrete actiepunten voor zichzelf.

ACHTERGROND

Pleegouder zijn leer je door... pleegouder te zijn. Daar kan geen boek of cursus tegenop. Toch is het niet verkeerd om af en toe eens wat te lezen en het daar met elkaar over te hebben. Adviezen van deskundigen, onderzoeken of verhalen van 'collega-pleegouders' kunnen je aan het denken zetten en verder helpen.

Jammer genoeg is het leven vaak zó vol, dat je jezelf daar nauwelijks de tijd voor kunt. Dan helpt het om het samen te doen. Het werkt net als een 'leesclub': het is gezellig, je stimuleert elkaar om te lezen en als je er samen over doorpraat, leer je nog meer over wat je gelezen hebt. Al pratend kom je allemaal weer een stukje verder.

Sommige pleegouders leren vooral 'al doende', terwijl anderen juist gewend zijn om alles te lezen wat los en vast zit. Voor iedereen geldt dat het helpend kan zijn om weer eens wat nieuwe input te krijgen. En als het gekozen onderwerp jou echt bezighoudt, kan deze bijeenkomst je helemaal veel opleveren.

PRAKTISCHE INFORMATIE

- De bijeenkomst duurt ongeveer anderhalf uur, van welkom tot afsluiting.
- De benodigde voorbereidingstijd voor de gespreksleider is ongeveer 30 minuten.
- Er zijn drie suggesties voor artikelen toegevoegd, maar ieder artikel of boek zou geschikt kunnen zijn. In dat geval moet je nog wel wat gespreksvragen en stellingen bedenken.

BENODIGDHEDEN

- een stapel boeken en tijdschriften over pleegzorg, opvoeding en gezin (voor de start van de bijeenkomst)

Voor alle deelnemers:

- pen en papier;
- een kopie van het gekozen artikel (of vraag of iedereen het artikel zelf uitprint en meeneemt);
- een kopie van het werkblad dat hoort bij het gekozen artikel en van werkblad 4 (Weer wat geleerd?).

VOORBEREIDING

- Kies ruim van tevoren het artikel dat je met elkaar wilt bespreken. In dit draaiboek vind je gespreksvragen en stellingen bij de volgende drie artikelen:
 - Het verhaal van de tijger en de muis – over het bewaken van je eigen grenzen (Mobiël, tijdschrift voor pleegzorg 3, 2012)
 - O mam, hij blijft toch niet? – over de eigen kinderen van pleegouders (uit: Trouw, 28-9-2011)
 - Ook jullie horen erbij – over de relatie tussen ouders en pleegouders (uit: Mobiël, tijdschrift voor pleegzorg 5, 2015)

De artikelen zijn te downloaden vanaf de website van de NVP, www.denvp.nl.

- Je kunt natuurlijk ook een ander artikel of (deel van een) boek kiezen. Op de website van het tijdschrift Mobiël (www.mobiel-pleegzorg.nl) vind je alleen al honderden artikelen. Bedenk in dat geval zelf vragen en stellingen. De werkbladen bij dit draaiboek brengen je vast op ideeën.
- Stuur het artikel minstens twee weken van tevoren op naar alle deelnemers. Dan kan iedereen het vooraf lezen.
- Vraag de deelnemers hun kopie mee te nemen, maar zorg zelf ook voor een paar extra exemplaren.
- Bedenk alvast wie de gesprekken straks leidt, zodat diegene zich kan voorbereiden. Het is fijn als er per vier of vijf pleegouders een gespreksleider is.

1. WELKOM

 10 MINUTEN

DOEL

Start van de bijeenkomst.

MATERIALEN

Een stapel boeken en tijdschriften over pleegzorg, opvoeding en gezin.

ACTIVITEIT

Heet de groep van harte welkom. Zijn er nieuwelingen? Vraag hen dan om zichzelf en hun pleeggezin even voor te stellen. Vertel wat het onderwerp is van vandaag:

Dit is zomaar een stapeltje boeken en tijdschriften over opvoeden en pleegzorg. Over die onderwerpen zijn boekenkasten volgeschreven. Als je wilt, kun je de hele dag wel lezen! Maar ja, er moet af en toe ook voor de (pleeg)kinderen gezorgd worden. Natuurlijk leer je als pleegouders vooral veel door gewoon te doen. Maar soms kan het goed zijn om op andere manieren ideeën op te doen of wat bij te leren. Daarom werkt deze bijeenkomst als een leesclub. Iedereen is gevraagd om iets te lezen en we gaan uitwisselen wat we ervan vinden en wat we ermee kunnen.

Neem kort de tijd om uit te wisselen: Wie leest er vaak over pleegzorg? Wat lees je dan? Wie is lid van het tijdschrift Mobiel? Wie leest veel boeken? En hoe was het om het artikel voor vandaag te lezen?

2. INTRODUCTIE: MOOI MEEGENOMEN

 10 MINUTEN

DOEL Introductie van het onderwerp.

MATERIALEN Voor alle deelnemers pen en papier (bv Post-its of memoblaadjes).

ACTIVITEIT Leg aan de groep uit waarom jullie juist voor dit onderwerp hebben gekozen. Misschien kwamen jullie er in eerdere bijeenkomsten al vaak over te spreken? Misschien raadde iemand je aan dat boek of artikel te lezen? Of was het een tip van iemand uit de groep? Vertel waarom het relevant is voor jouzelf, dat geeft extra 'verbinding'. Waarom ben jij nieuwsgierig naar dit thema? Hoe speelt het in jouw pleeggezin?

Als je iets van achtergrondinformatie hebt over de schrijver of het onderwerp, vertel daar dan ook over. En lees je een hoofdstuk uit een boek? Laat dan het boek zien en vertel iets over het doel en de inhoud ervan.

Vraag de deelnemers vervolgens in tweetallen uit te wisselen hoe het onderwerp bij hen leeft: Wat heeft het onderwerp van het artikel met jou en jouw pleeggezin te maken?

Is de groep niet zo groot? Dan kun je dit uiteraard ook met de hele groep doen.

Laat de deelnemers vervolgens één vraag opschrijven waar zij in deze bijeenkomst antwoord op willen krijgen. Het werkt goed om die vraag te beginnen met: Hoe kan ik...? Dat maakt de vraag concreet en de antwoorden die straks volgen zo bruikbaar mogelijk.

Vraag een paar deelnemers hun 'hoe-kan-ik-vraag' met de groep te delen. Leg uit waarom jullie de bijeenkomst begonnen zijn met het opschrijven van deze vraag: het helpt je om aan het eind iets mee naar huis te nemen waar je écht iets aan hebt. Handig, toch?

3. HET ARTIKEL ONDER DE LOEP

 60 MINUTEN

DOEL Inhoudelijke bespreking van het artikel dat iedereen heeft gelezen.

MATERIALEN Voor alle deelnemers een kopie van werkblad 1, 2 of 3 (de gespreksvragen). Je kunt natuurlijk ook je eigen vragen bedenken die precies passen bij jouw groep en bij het onderwerp van jullie artikel.

ACTIVITEIT Maak voor dit onderdeel groepjes van ongeveer vier personen. Voordat de pleegouders daadwerkelijk met elkaar in gesprek gaan, leg je kort uit wat het plan is:

We gaan met elkaar het artikel bespreken. Hiervoor nemen we ongeveer een uur de tijd. Mocht je het artikel niet gelezen hebben, luister en doe gewoon mee. Je zult merken dat je het gesprek waarschijnlijk prima kunt volgen. Om te zorgen dat we er echt iets uithalen, zijn er wat gespreksvragen. Let er met elkaar op dat je niet al te veel uitwijdt of afdwaalt. Iedereen heeft er het meest aan wanneer je bij het onderwerp blijft en juist daar helpen de vragen bij.

Spreek af wie er in elk groepje 'gespreksleider' is. Dat klinkt misschien wat schools, maar helpt het gesprek echt verder. Het is het mooist als je dit al van tevoren hebt geregeld. Zorg ook dat iedereen een goede plek heeft en voorzien is van iets te drinken.

TIP VOOR DE GESPREKSLEIDER:

Tijdens het gesprek doe je zelf natuurlijk gewoon mee. Let ondertussen wel op de tijd. Geef alle groepjes een seintje als de helft van de tijd verstreken is, en 5 minuten voor het einde nogmaals. Zo zorg je ervoor dat er wat focus in het gesprek blijft en dat de groepjes verder komen dan alleen vraag één en twee.

4. EENS OF ONEENS? – IN DEBAT

 30 MINUTEN

DOEL Pleegouders stimuleren om een standpunt in te nemen en te verwoorden wat zij vinden. Vertalen van het gesprek naar de eigen situatie.

MATERIALEN Een kopie van het werkblad dat hoort bij het gekozen artikel. Of een kopie van de door jullie zelf bedachte vragen.

ACTIVITEIT Leg uit dat jullie het komende half uur als groep in discussie gaan over de inhoud van het artikel. Het doel hiervan is om je eigen mening verder aan te scherpen: wat vind ik er nou écht van? Gebruik hiervoor de stellingen op werkblad 1, 2 of 3 of stellingen die je zelf hebt bedacht. Het werkt als volgt:

- Verdeel de groep in tweeën.
- Bepaal welke groep ‘voor’ is en welke ‘tegen’ (dit kun je bij een volgende stelling eventueel omdraaien). Het gaat er daarbij dus niet om of iemand ook echt voor of tegen is.
- Lees de stelling voor en geef beide groepen kort bedenktijd om argumenten te verzamelen.
- Geef eerst het woord aan de groep die ‘voor’ is en laat daarna de tegenstanders hun argumenten uit de doeken doen. Eén minuut per groepje is genoeg.
- Vervolgens mogen de twee groepen op elkaars standpunten reageren. Laat deze discussie 2 à 3 minuten duren.
- Praat eventueel kort na: wat vond iedereen van de discussie? Welke groep is ‘winnaar’?
- Herhaal deze stappen met een volgende stelling. In een gesprek van een half uur is het goed in elk geval twee tot drie stellingen te bespreken, zodat er voldoende afwisseling blijft. Durf daarom ook van onderwerp te wisselen als het gesprek nog niet stilvalt, maar stop op het hoogtepunt.

5. WEER WAT GELEERD?

 10 MINUTEN

DOEL Onderzoeken welke tips en ideeën het artikel en het gesprek hebben opgeleverd voor ieders pleeggezin.

MATERIALEN Voor alle deelnemers een kopie van werkblad 4 'Weer wat geleerd?'

ACTIVITEIT De laatste 5 minuten zijn voor iedereen afzonderlijk. Geef de pleegouders een kopie van werkblad 4, met daarop de drie lijstjes:

1. Hier ga ik mee door:
2. Hier ga ik mee beginnen:
3. Hier ga ik mee ophouden:

Geef iedereen wat tijd om die lijstjes voor zichzelf in te vullen. Vraag de deelnemers daarna om hun antwoorden te delen met de groep. Dat is nuttig: door je plannen hardop uit te spreken, worden ze 'serieuzer'. Bovendien kun je er nog eens bij elkaar op terugkomen. Ook geeft het de bijeenkomst een positief einde wanneer je deelt wat het concreet heeft opgeleverd.

Kijk tot slot met elkaar kort terug op de bijeenkomst. Hoe was het? Wat leverde het op om dit zo met elkaar te doen? Bedank iedereen voor het voorbereiden, meedenken en meepraten en het luisteren naar elkaar. Bespreek ook even of er nog dingen geregeld moeten worden, bijvoorbeeld voor een volgende ontmoeting. Bedank tot slot iedereen die een aandeel heeft gehad in de organisatie.

Werkblad 1:

Het verhaal van de tijger en de muis

OVER HET BEWAKEN VAN JE EIGEN GRENZEN

VRAGEN EN STELLINGEN

GESPREKSVRAGEN

1. Wat treft je in het verhaal van deze pleegouders?
2. Wat herken je ervan?
3. Op twee plekken in het artikel lees je: “Ik zag er wel tegenop, maar we besloten toch...” Wat roepen die woorden bij je op?
4. Wat kun je als pleegouders leren uit dit verhaal? Benoem zo veel mogelijk concrete leerpunten.

STELLINGEN

1. Pleegouders hebben de gevaarlijke neiging om zichzelf te verwaarlozen.
2. De pleegzorgvergoeding moet worden verhoogd zodat pleegouders vaker iets voor zichzelf kunnen doen.
3. Pleegzorgwerkers moeten juist eens wat minder strikt hun grenzen aangeven.

Werkblad 2:

O mam, hij blijft toch niet?

OVER DE EIGEN KINDEREN VAN PLEEGOUDERS

VRAGEN EN STELLINGEN

GESPREKSVRAGEN

1. Wat treft je in het verhaal van dit gezin?
2. Wat herken je ervan?
3. Thirza kan niet omgaan met Tom en ook de andere gezinsleden valt het zwaar. Vind je het verantwoord dat Tom daar toch woont?
4. Eigen kinderen kunnen ontzettend loyaal en sociaal zijn, maar zich ook stilhouden. Hoe kunnen pleegouders ervoor zorgen dat zij de signalen van hun eigen kinderen niet missen?
5. Wat kun je als pleegouders leren uit dit verhaal? Benoem zo veel mogelijk concrete leerpunten.

STELLINGEN

1. Eigen kinderen moeten regelmatig aanwezig zijn bij voortgangsgesprekken met de pleegzorgwerker.
2. Eigen kinderen van pleegouders hebben veel meer voordelen dan nadelen van pleegzorg.
3. Eigen kinderen van pleegouders moeten beschermd kunnen worden tegen het idealisme van hun ouders. Daarom moeten zij een vetorecht hebben om een plaatsing te laten stoppen.
4. Elk gezin met eigen kinderen én pleegkinderen heeft recht op een aantal dagen per jaar zonder pleegkinderen. Dat moet standaard geregeld zijn.

Werkblad 3:

Welkom, ook jullie horen erbij

OVER DE RELATIE TUSSEN OUDERS EN PLEEGOUDERS

GESPREKSVRAGEN

1. De moeder in dit artikel is erg gericht op de eigen ouders van haar pleegkinderen. Wat vind je van de dingen die ze daarover vertelt?
2. In het artikel klinkt een duidelijk ideaal door: het pleegkind heeft een band met de eigen ouders én de pleegouders. Hoe denk jij daarover? Hoe realistisch is dit?
3. Een citaat: "Mijn ervaring is dat het contact met ouders er niet vanzelf komt. Zeker een goed contact vraagt geduld, liefde en respect." Zie jij dit ook zo? Hoe ver ga jij hierin?
4. Wat kun je als pleegouders leren uit dit verhaal? Benoem zo veel mogelijk concrete leerpunten.

STELLINGEN

1. Pleegouders willen de eigen ouders van hun pleegkinderen vaak te veel buiten de deur houden.
2. Jeugdbeschermers hebben vaak te veel aandacht voor de wensen en de belangen van de eigen ouders van pleegkinderen. Dat is niet goed voor pleegkind en pleeggezin.
3. Als eigen ouders uit boosheid of onmacht weinig of niets met de pleegouders te maken willen hebben, moeten ze uit de buurt van hun kind gehouden worden. Anders is het te belastend voor het kind.

Werkblad 4:

Weer wat geleerd?

WAT WAS JE VRAAG AAN HET BEGIN VAN DE BIJEENKOMST?

Hoe kan ik...

SCHRIJF OP WAT JE UIT DEZE BIJEENKOMST WILT MEENEMEN

Hier ga ik mee door:

Hier ga ik mee beginnen:

Hier ga ik mee ophouden: